

PLIANT DE INFORMARE

pentru

PĂRINȚII

**copiilor cu cerințe educaționale
speciale și/sau cu dizabilități**

CUPRINS:

Ce înseamnă cerințe educaționale speciale ?.....	2
Cine stabilește cerințele educaționale speciale ?.....	4
Ce înseamnă dizabilitate și cine stabilește dizabilitatea copilului ?.....	6
Ce este tehnologia asistivă și care sunt beneficiile acesteia ?.....	8
Cum accesez tehnologia asistivă pentru copilul meu ?.....	10

CE ÎNSEAMNĂ CERINȚE EDUCAȚIONALE SPECIALE?

Cerințele educaționale speciale se referă la nevoile copilului, care necesită o educație adaptată, fie din cauza unei dizabilități, fie a unei dificultăți de învățare.

Aceasta înseamnă că copilul necesită o școlarizare adaptată la nevoile sale și intervenții specifice, cum ar fi programele de recuperare sau reabilitare.

CERINȚELE EDUCAȚIONALE SPECIALE SUNT:

- Tulburări emoționale (afective) și de comportament;
- Tulburări de limbaj;
- Dificultăți de învățare;
- Întârzieri/dizabilitate mintală/dificultăți severe de învățare;
- Dizabilități fizice/neuromotorii;
- Dizabilități de văz;
- Dizabilități de auz.

CINE STABILEȘTE CERINȚELE EDUCAȚIONALE SPECIALE ALE COPILULUI?

Centrul Republican de Asistență Psihopedagogică

prin structurile sale teritoriale de
asistență psihopedagogică:

1. Constată cerințele educaționale speciale ale copiilor/elevilor, făcând mențiunea respectivă în raportul de evaluare;

2. Recomandă forma de incluziune a copiilor/elevilor cu cerințe educaționale speciale (totală, parțială, ocazională), precum și de organizare a instruirii individuale a copiilor la domiciliu dacă este cazul;

3. Formulează recomandări privind intervențiile și serviciile de suport necesare pentru abordarea cerințelor educaționale speciale constatate și pentru asigurarea accesului la educație al copiilor/elevilor.

CE ÎNSEAMNĂ **DIZABILITATE**?

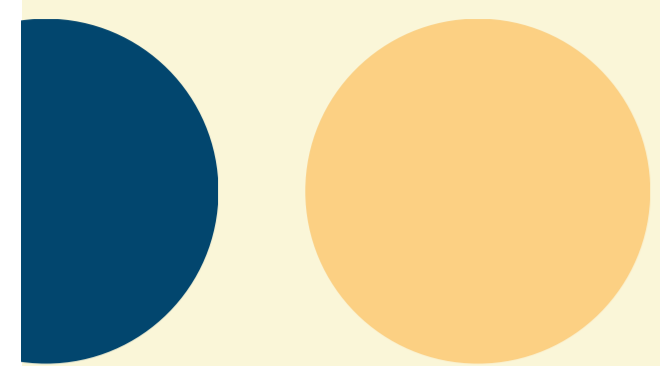
Dizabilitatea include deficiențe, limitări sau restricții din punct de vedere a stării de sănătate (fizice, mintale, intelectuale sau senzoriale) în realizarea activităților cotidiene, interacțiunii cu semenii.

CINE STABILEȘTE DIZABILITATEA COPILULUI?

Consiliul Național de Determinare a Dizabilității și Capacității de Muncă:

- 1** Determină gradul de dizabilitate (sever, accentuat și mediu) și capacitatea de muncă a persoanei;
- 2** Întocmește Programul individual de reabilitare și incluziune socială;
- 3** Întocmește și eliberează certificatul privind gradul de dizabilitate.

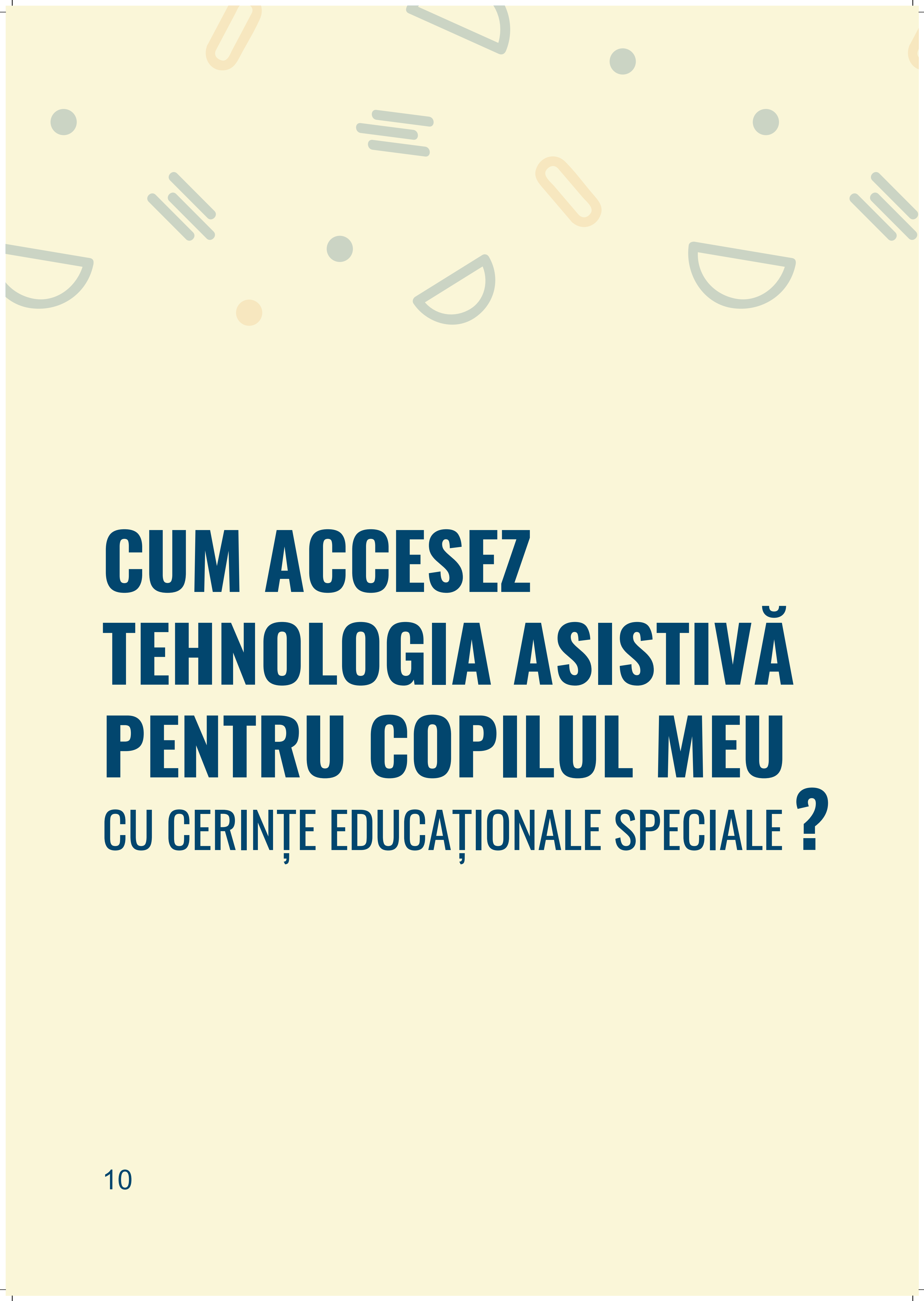

CE ESTE TEHNOLOGIA ASISTIVĂ?

Tehnologia asistivă include orice obiect, articol de echipament, serviciu sau sistem de produse, inclusiv software, care se utilizează pentru a mări, a menține, a înlocui sau a îmbunătăți capacitățile funcționale ale persoanelor cu dizabilități ori pentru reducerea și compensarea unor deficiențe, limitări de activitate sau restricții de participare.

CARE SUNT BENEFICIILE TEHNOLOGIEI ASISTIVE?

- dezvoltă/susține independența copilului;
- sporește eficiența învățării și încrederea în forțele proprii;
- permite copiilor cu probleme în comunicare să depășească barierele și să comunice;
- stimulează creativitatea;
- crește motivarea copiilor pentru învățare, comunicare și participare;
- sporește șansele pentru socializarea și incluziunea copiilor.

**CUM ACCESEZ
TEHNOLOGIA ASISTIVĂ
PENTRU COPILUL MEU
CU CERINȚE EDUCAȚIONALE SPECIALE ?**

Pasul 1

Mă adresez directorului
grădiniței sau școlii la care
merge copilul meu

Pasul 2

Copilul meu va beneficia de
evaluarea inițială efectuată
de către Comisia Multidisciplinară
Intrașcolară (CMI)

Pasul 3

Copilul meu va fi **referit** de CMI
către Structura teritorială de
asistență psihopedagogică

Pasul 4

Copilul meu va beneficia de **evaluarea complexă a dezvoltării sale** realizată de Structura teritorială de asistență psihopedagogică, care va determina și nevoia copilului de tehnologie asistivă

Pasul 5

În cazul în care se determină anumite dificultăți în dezvoltare într-un domeniu concret și sunt necesare investigații specifice, copilul meu va beneficia de o **evaluare specifică**

Pasul 6

Se elaborează **Planul educațional individualizat**, care include prescrierea și testarea tehnologiei asistive

Pasul 7

Situația copilului va fi **monitorizată**, inclusiv modul de utilizare a tehnologiei asistive de către CMI și după caz, de către Structura teritorială de asistență psihopedagogică

Pasul 8

Dezvoltarea copilului va fi **reevaluată** de către CMI și după caz, de către Structura teritorială de asistență psihopedagogică

Dacă copilul meu are dizabilități fizice sau neuromotorii:

1.

Mă adresez la **medicul de familie** pentru obținerea biletului trimitere-extras (Formular-027/e) către medicul ortoped/medicului traumatolog din cadrul Instituției Medico-Sanitare Publice sau mă adresez felcerului protezist din cadrul Structurii Teritoriale de Asistență Socială (în continuare – STAS), de la locul de domiciliu pentru a obține informații.

2.

Merg la consultația **medicului ortoped/medicului traumatolog** din cadrul Instituției Medico-Sanitare Publice pentru a obține recomandări privind tehnologia asistivă.

3.

Merg la **felcerul protezist** din cadrul STAS, cu recomandarea medicului ortoped/medicului traumatolog pentru tehnologia asistivă.

4.

În dependență de recomandările medicului ortoped/medicului traumatolog/felcerului protezist mă adresez la **Centrul Republican Experimental de Protezare, Ortopedie și Reabilitare** (în continuare – CREPOR) pentru a fi consultat de specialiști.

5.

Specialistul de la CREPOR îmi consultă copilul și **prescrie tehnologia asistivă** în corespundere cu necesitățile individuale ale copilului.

6.

Specialistul din cadrul CREPOR întocmește **fișa de comandă** pentru confecționarea produsului asistiv.

7.

La necesitate mă prezint cu copilul la CREPOR pentru efectuarea **măsurărilor** în procesul de confecționare a produsului asistiv.

8.

Recepționarea produsului asistiv se realizează direct de la CREPOR sau prin intermediul felcerului protezist din cadrul STAS.

9.

Instruirea privind utilizarea tehnologiei asistive se realizează la CREPOR sau de către felcerul protezist.

IMPORTANT

- Pentru a accesa cărucior/cârje/bastoane/premergătoare mă adresez la felcerul protezist din cadrul STAS de la locul de domiciliu a copilului.
- În caz de defecțiune a căruciorului, mă adresez la CREPOR pentru a fi reparat sau ajustat.

DATE DE CONTACT

**Centrul Republican Experimental Protezare,
Ortopedie și Reabilitare**

Adresa: mun. Chișinău, str. Romană, nr. 1

Telefon de contact: 022263001

E-mail: anticamera@crepor.org

Dacă copilul meu are **deficiențe de auz:**

1.

Mă adresez la **medicul de familie** pentru obținerea biletului trimitere-extras (Formular-027/e) către medicul ORL- audiolog (în dependență de caz, mă pot adresa direct la medicul otorinolaringolog).

2.

Mă adresez **medicului ORL- audiolog** pentru investigațiile medicale corespunzătoare.

3.

În corespundere cu diagnosticul stabilit, mă adresez la **Centrul Republican de Audiologie, Protezare auditivă și Reabilitare medico-pedagogică** pentru stabilirea diagnosticului definitiv și prescrierea tehnologiei asistive în corespundere cu necesitățile individuale ale copilului (aparat auditiv sau implant cohlear).

4.

Mă adresez medicului specialist din cadrul **Centrului Republican de Audiologie, Protezare auditivă și Reabilitare medico-pedagogică** pentru oferirea consultației/serviciilor privind activarea sau reglarea tehnologiei asistive (implantului cohlear sau aparatului auditiv).

5.

Particip împreună cu copilul la **instruirea privind utilizarea și îngrijirea** tehnologiei asistive realizată de specialistul din cadrul Centrului Republican de Audiologie, Protezare auditivă și Reabilitare medico-pedagogică.

6.

În dependență de recomandările medicului specialist **periodic revin** la Centrul Republican de Audiologie, Protezare auditivă și Reabilitare medico-pedagogică pentru consultații privind utilizarea tehnologiei asistive.

7.

În corespundere cu recomandările medicului specialist, copilul beneficiază de **reabilitare psiho-pedagogică** precoce în primii doi ani de la implant. Frecvența și durata este stabilită de către specialistul din cadrul Centrului Republican de Audiologie, Protezare auditivă și Reabilitare medico-pedagogică.

8.

În cazul defecțiunii tehnologiei asistive sau expirarea bateriilor de la implantul cochlear, mă adresez la **Centrul Republican de Audiologie, Protezare auditivă și Reabilitare medico-pedagogică**.

DATE DE CONTACT

Centrul Republican de Audiologie, Protezare auditivă și Reabilitare medico-pedagogică din cadrul Spitalului Clinic Republican pentru Copii "Emilian Coțaga", MSP Institutul Mamei și Copilului

Adresa: mun. Chișinău, str. Vasile Alecsandri, 2

17

Telefon de contact: +373 22 729 854

Dacă copilul meu are **dizabilități de vâz:**

1.

Mă adresez la **medicul de familie** pentru obținerea biletului de trimitere-extras (Formularul-027/e) și programarea la medicul oftalmolog.

2.

În corespundere cu programarea, merg la **medicul oftalmolog**, care îmi examinează copilul și îmi eliberează biletul de trimitere-extras (Formularul-027/e) către Centrul de Reabilitare Medico-Social pentru Persoane cu Vedere Slabă „LOW VISION”.

3.

Mă adresez **Centrului de Reabilitare Medico-Social pentru Persoane cu Vedere Slabă „LOW VISION”** pentru programare la investigațiile medicale complexe, stabilirea diagnosticului definitiv și prescrierea tehnologiei asistive, în corespundere cu necesitățile copilului.

4.

Particip împreună cu copilul meu la **instruirea** realizată de medicul din cadrul Centrului de Reabilitare Medico-Social pentru Persoane cu Vedere Slabă „LOW VISION” pentru ca să cunosc cum să utilizez și să îngrijesc de tehnologia asistivă.

5.

În cazul în care specialiștii mi-au recomandat în extrasul medical să mă adresez și la **alte servicii** (sociale, educaționale, psihologice etc.), urmez recomandările specialiștilor.

6.

În cazul defecțiunii tehnologiei asistive, mă adresez la centrele specializate pentru **reparație**.

Notă: *Centrul de Reabilitare Medico-Social pentru Persoane cu Vedere Slabă „LOW VISION”* are statut de Asociație Obștească. Serviciile de reabilitare sunt acoperite din donațiile oferite Centrului.

Eliberarea tehnologiilor asistive pentru copiii slab văzători va fi realizată în funcție de disponibilitatea acestora în stocurile Centrului.

DATE DE CONTACT

A.O. Centrul de Reabilitare Medico-Socială pentru Persoane cu Vedere Slabă „LOW VISION”

Adresa: mun.Chișinău, str. Romană, nr.1

Telefon de contact: 022240330; 068284528

E-mail: lowvision2020@gmail.com

Web: www.lowvision.md

Dacă copilul meu are dificultăți de comunicare:

1.

Mă adresez la **medicul de familie** care realizează screening-ul și în dependență de rezultatele acestuia îmi eliberează biletul de trimitere-extras (Formularul-027/e) și mă programează la medicul specialist de profil (pediatru, psihiatru) sau la serviciile specializate.

2.

Realizez de sine stătător **testul M-CHAT-R** pentru copilul meu, accesând ***www.autismmap.md***

ATENȚIE! Testul M-CHAT-R se aplică în special pentru vârsta 16 și 30 luni. Testul pe care îl realizez nu oferă un diagnostic cert de tulburări de spectru autist la copil, ci doar probabilitatea de afecțiune de tip autist.

3.

În dependență de rezultatele testului, mă adresez la **medicul de familie** sau medicul specialist de profil (pediatru sau psihiatru) sau la serviciile specializate.

4.

Urmez sfaturile specialiștilor și încep cât de curând posibil să accesez serviciile de terapie comportamentală, asistență logopedică, terapie ocupațională, kinetoterapie, alte servicii, în corespundere cu recomandările specialiștilor și/sau să obțin tehnologia asistivă necesară.

5.

Particip împreună la **instruirea** realizată de către medicul specialist de profil privind modul de utilizare a tehnologiei asistive prescrise.

DATE DE CONTACT

A.O.SOS Autism

Adresa: mun. Chișinău, str. Grenoble, nr. 191

Telefon de contact: 068878788

E-mail: sosautism.rm@gmail

Centrul Republican de Reabilitare pentru Copii

Adresa: mun. Chișinău, str. Grenoble, nr. 147

Telefon de contact: 022 733 083

E-mail: comunicare.crrc@gmail.com

Scanați codul QR pentru a consulta Ghidul de referință și alte materiale privind mecanismul de asigurare a copiilor cu cerințe educaționale speciale și/sau cu dizabilități cu tehnologii asistive.

Acest material a fost elaborat în cadrul Proiectului „Capacitarea și consolidarea sistemului privind asigurarea cu tehnologii asistive pentru copii cu cerințe educaționale speciale și/sau cu dizabilități”, implementat de UNICEF, în parteneriat cu I.P. Keystone Moldova în cadrul programului UNPRPD.

Septembrie 2024